

APRECIERI DESPRE ADMINISTRAȚIE, ÎNTRE NECESITATE ȘI ECONOMIE

Locotenent colonel Lucian MAFTEI

Universitatea Națională de Apărare „CAROL I”

Abstract: When the first computers became part of our work in military environment, many believed that the time for less personnel and no paper in administrative branch has arrived. This time hasn't arrived yet, or, at least, this is the reality that we still face. This fact doesn't make us more dynamic, more efficient, more flexible, and not even happier. So, maybe is time to look at a new approach and to find out what is to be changed.

Dacă evoluția carierei noastre militare ar impune cu strictețe parcurgerea unei perioade de timp de minim, să spunem, douăzeci și patru de luni, într-o funcție de execuție cu specific pur administrativ, este foarte probabil ca acea perioadă să fie cea de care ne-am aduce aminte fără nici un pic de bucurie, sau mulțumire. Se pune, firește, întrebarea de ce ar fi așa? Cine a avut ocazia să lucreze într-o asemenea funcție, fie ca urmare a formației proprii, fie ca urmare a unui concurs de împerejurări impus sau întâmplător, poate să găsească repede răspunsul: „hârțiile” și mai ales „circuitul” lor. Există însă convingerea că foarte mulți dintre noi au, chiar dacă nu au ocupat dedicat o asemenea funcție, o neplăcută experiență legată de „hârții”.

Înainte de toate este necesar să revenim, spre aducere aminte, asupra modului în care „administrația” este definită și, eventual, să găsim acele definiții care fac legătură cu domeniul militar. Astfel:

*ADMINISTRAȚIE, administrații, s.f. 1. ... 2. Parte a armatei care se ocupă cu organizarea, întreținerea, completarea și mobilizarea forțelor armate, precum și cu probleme privitoare la ordinea interioară a trupelor. ♦ Conducerea politică-administrativă a unui stat, a unei regiuni etc. (ocupate), exercitată de militarii ocupați. – Din (1) fr. **administration**, lat.*

administratio, (2) rus. *администрация*. [1]

Administration = the management and direction of a government, business, institution, or the like. [2]

administration / administration 1. The management and execution of all military matters not included in tactics and strategy. 2. The internal management of units. [3]

Având în vedere cunoașterea generală a fenomenului militar, precum și modul în care vedem că acest concept este definit, putem considera, dintr-o altă perspectivă, că în domeniul militar administrația este legată de acel complex de activități care are ca scop aplicarea unei proporții optime între resursa umană, materială și financiară astfel încât să asigure funcționarea eficientă, în baza normelor legale, a unei structuri militare, pe care o vom denumi generic unitate militară, tocmai în ceea ce o asemenea structură presupune: îndeplinirea misiunilor militare, de instruire și/sau acțiuni reale. Din nefericire, constatăm că dimensiunea administrativă a activității într-o unitate militară este cea care afectează cel mai mult funcțiile sale cele mai importante prin consumarea unui volum foarte mare din timpul care altfel ar putea fi alocat pregătirii și instruirii. Acest fapt este urmare a unor prevederi regulamentare ce impun constrângeri nejustificate și care conduc la supraaglomerarea comandanților și a statelor lor majore cu documente care trebuie întocmite corect și la timp, dar a căror justificare ori utilitate este, cel puțin pentru unele din ele, discutabilă. Este o ralitate neconfortabilă, mai ales în condițiile impuse de procesul de restructurare a Forțelor Armate care se caracterizează printr-o certă dominantă: reducerea personalului.

Nu vom căuta exemple, nu vom face analize ale acestei stări de fapt deoarece nu acesta este scopul acestei lucrări. Este însă timpul să conștientizăm că există azi condițiile, dar și necesitatea de a schimba modul tradițional de a ne ocupa de aspectele care țin, generic, de administrație în unitățile noastre militare.

Că acest fapt se impune tot mai pregnant în ultimul timp o dovedește o sumă de realități ce nu pot fi ignorate. O dovedește, în primul rând, activitatea noastră curentă în domeniul administrației derulată în mediul militar care reclamă tot mai mult în ultimii ani alinierea la standardele activităților similare din viața civilă datorată prevederilor actelor normative, mai cu seamă cele care au conexiune cu legislația muncii, cu învățământul, cu asigurările sociale, cu activitățile de patrimoniu. Este apoi nevoia de a deține un sistem integrat, valabil și recunoscut de toate entitățile militare ce aparțin atât structurilor centrale cât și categoriilor de forțe. Un alt argument important este statutul de membru NATO pe care îl are statul nostru, statut care oferă drepturi, dar impune și obligații. Participarea activă a efectivelor forțelor armate românești în diferite teatre de operații a fost mai mereu condiționată de capacitatea de a susține acele efective în teatru, de a le asigura un suport

logistic adecvat, de a întreprinde o serie de activități administrative care să le facă eficiente în cadrul Alianței. Nu în ultimul rând, acest gen de activități trebuie să dețină un anumit grad de interoperabilitate care să facă rapidă integrarea în structurile Alianței a forțelor dislocate în teatru și funcționarea ulterioară a acestora, fără sincope.

Ca atare, ceea ce considerăm că este necesar este o schimbare completă a modului de abordare, care să fie orientată către era tehnologiei informatice a tuturor proceselor care țin de domeniul administrației în armată. Această nouă abordare se poate dovedi mult mai eficientă, flexibilă, pentru a se adapta la cerințele viitorului și adecvată caracteristicilor tot mai des impuse a tuturor operațiilor militare derulate în ultimii ani, acelea de a fi multinaționale și intercategoriale de forțe armate. Este nevoie de o angajare totală a tuturor liderilor militari pentru a sprijini efortul financiar inițial presupus de o asemenea întreprindere, dar și de a acționa în direcția schimbării de mentalitate, de la a face lucrurile așa cum am fost obișnuiți și știm mai bine, la a le face de o manieră cu totul nouă, dificilă și provocatoare la început, dar cu certe beneficii de lungă durată legate de eficiență și calitate, ulterior.

Ceea ce se dorește este ca întregul ansamblu de documente care se procesează în domeniul administrației militare să se realizeze în mediul electronic. Baze de date, formulare, date de personal, acte care justifică acțiuni patrimoniale trebuie întocmite, prelucrate și chiar aprobate, în format electronic. Acest mod de lucru impune practic existența unui sistem informatic integrat care să aibă o pondere însemnată în domeniul logistic, de personal și juridic, cu baze de date capabile să interacționeze unele cu altele. Corespondența neclasificată și, cu luarea măsurilor specifice de securitate, cea cu diverse niveluri de clasificare trebuie purtată, și mai ales recunoscută, în mediul electronic. Avantajele considerăm că sunt evidente, nuami dacă avem în vedere sistemul actual bazat pe poștă, fie ea cea militară. Chiar dacă acest sistem funcționează bine, el se bazează pe un mod de lucru învechit care nu mai este eficient pentru noile cerințe, dar mai ales nu se poate baza și nu este integrat altor sisteme. Ne vom confrunta în continuare cu aceste disfuncțiuni atâta timp cât vom încerca să suprapunem și să operăm în paralel atât cu sisteme noi, cât și cu cele vechi. Este nevoie de o decizie tranșantă, bazată însă pe îndeplinirea tuturor condițiilor ca o astfel de schimbare să devină operabilă imediat.

În esență, aceste condiții se referă la pregătirea graduală a sistemului. Această pregătire ar putea începe prin înlocuirea corespondenței clasice cu cea electronică. Sunt deja pași făcuți în această direcție și sunt relativ dese ocaziile în care purtăm corespondență cu partenerii noștri în mediul electronic. Se întâmplă aceasta mai ales cu partenerii externi, dar și în acele instituții unde sunt implemențate rețele locale. Documentele nu numai că trebuie lucrate pe computer, dar ele trebuie să poată circula între structuri, fie

pentru modificare și/sau completare atunci când e vorba de proiecte în derulare, fie pentru avizare și aprobare, atunci când e vorba de documente finalizate. Avem la îndemână instrumente de acum simple, cum ar fi semnătura electronică și poșta electronică ce fac posibilă transmiterea documentelor aproape instantaneu, indiferent de destinație. Există capacitatea de a ne adapta acestor schimbări. Lucrăm deja destul de bine și nu mai putem accepta viteza în comunicare fără a ne gândi la e-mail, spre exemplu.

Un alt element important sunt bazele de date a căror esențială calitate trebuie să fie interoperabilitatea. Considerăm că trebuie administrate de o manieră centralizată și cu grad de accesare determinat de nevoile reale ale utilizatorului. Aceste baze de date trebuie concepute pe domenii de activitate sau de interes și cu posibilitatea de a fi interconectate pe baza unor anumite principii de relaționare, astfel încât să facă posibilă folosirea și schimbul de date între acestea.

Având în vedere faptul că un asemenea sistem computerizat deține date deosebit de importante, care asigură propria funcționare, dar și a altor sisteme, aspectele legate de securitatea acestuia devin esențiale. Un asemenea sistem trebuie ferit în primul rând de intervențiile exterioare care, din motive foarte diferite, ar dori denaturarea, ori compromiterea totală a datelor pe care le conține. Pe de altă parte, trebuie protejat de erorile proprii, ale celor care efectiv lucrează cu sistemul respectiv. Preocupări de a proteja sistemele informatice de intervenția externă sau de erorile interne sunt suficiente și există oferte ce satisfac cerințe și exigențe foarte complexe în domeniu, fie pe piața liberă, fie la nivel de instituții specializate.

Nu în ultimul rând, ceea ce devine necesar este schimbarea unui sistem administrativ învechit, solicitant, consumator de resurse, din care cea mai importantă e timpul. Este, fără discuție, vorba de a schimba mentalitatea. Este iluzoriu să ne imaginăm că eficientizăm munca în administrație doar prin micșorarea numărului de personal angrenat în această activitate, dacă procedurile au rămas aceleași. Nu putem avea pretenția că luptăm, de ce nu, împotriva birocrăției prin diminuarea numărului de funcționari ce lucrează în administrație dacă rămân aceleași reguli ale jocului, dacă pentru o acțiune fără o importanță majoră este nevoie de mai multe avize ca să obții o aprobare. Modul de a lucra cu o administrație ce nu mai produce „hârtie” se adresează unei noi generații de lideri care poate să depășească nevoia documentelor așa numite în „hard copy” și care au nevoie pentru promovare și aprobare clasicele unelte de scris.

A pune în operă un mod de lucru în administrație care nu se bazează pe „hârtie” este o întreprindere dificilă și provocatoare. Pentru ca acest demers să se justifice trebuie identificate beneficiile.

Ca militari ne gândim în primul rând la felul în care un asemenea mod de lucru ne influențează. Eficiența unui asemenea mod de a trata administrația

în armată constă în faptul ca ar pune la îndemâna comandanților o unealtă ce ar scurta timpul de procesare a informațiilor, ar reduce semnificativ erorile având ca sursă natura umană, micșorând în acest fel timpul necesar luării unei decizii în domeniul administrativ în beneficiul timpului alocat pentru instruire și pregătire profesională. Comandanții trebuie să se poată concentra asupra luării deciziei, iar pentru aceasta e nevoie de timp dedicat și nu de timp pentru procesarea acestuia.

Faptul că ar dispărea nevoia de tipărire, ar salva costurile legate de procesul în sine, de materialele necesare, de nevoia de a face tipăriturile să circule și în final de găsirea unui loc de depozitare a lor pe perioade diferite de timp. Iată deci că un asemenea sistem, prin natura sa portabil, crește capacitatea unei unități militare de a se disloca, de a funcționa eficient chiar dacă nu se află în propria cazarmă, având la dispoziție întregul inventar de date de personal, de stare patrimonială, de corespondență și acte normative care-i reglementează activitatea. De asemenea, ar reduce consumurile la un anumit tip de resursă naturală care ar aduce beneficii pe termen lung din punct de vedere ecologic.

Pentru comandanți, statele majore și chiar personalul angajat în activități cu caracter administrativ, eliminarea întârzierilor datorate poștei ar aduce un mare câștig în eficientizarea și fluidizarea activităților specifice. Pentru aceasta, e suficient să ne gândim numai la sistemul după care este ridicată poșta în unele unități militare din foarte multe garnizoane: luni, miercuri și vineri, nu și la faptul că, măcar statistic apreciind, este posibilă întârzierea corespondenței.

Un alt avantaj major poate fi acela că un asemenea sistem creat astfel încât să deservească forțele armate în totalitate, ar fi intercategoria de forțe, calitate tot mai mult cerută tuturor acțiunilor cu caracter militar pe care o administrație eficientă trebuie să le deservească.

Stabilirea unor circuite de activități și documente electronice cu caracter administrativ în rețele de calculatoare ar face această activitate mai dinamică prin faptul că ar orienta cerințele către sursele autorizate și nevoile către beneficiarii interesați.

Este recunoscut faptul că modul de reacție al unei structuri militare se caracterizează, între altele, prin flexibilitate. Această caracteristică are o pondere din ce în ce mai mare, indiferent de tipul de acțiune militară la care acea structură reacționează. Modul în care confruntările militare evoluează reclamă un sistem care să înlesnescă felul în care nevoile de ordin administrativ sunt aplicate. Ca atare, chiar un asemenea sistem administrativ trebuie să fie flexibil. Având în vedere aceste aspecte, este de presupus că administrația în manieră computerizată este cea mai adaptabilă.

Considerăm că beneficiile identificate la care, cu siguranță, de pot adăuga și altele cântăresc mai greu decât costurile indiscutabil mari impuse de implementarea unui asemenea sistem și de menținerea lui la un nivel de

securitate adecvat. Este important să te poți baza pe un sistem care este eficient, adaptabil noilor provocări pe care mediul de securitate local, regional și global le impune și flexibil față de cerințele operațiilor intercategoriale de forțe.

Note bibliografice

[1] *Dicționarul explicativ al limbii române*, Academia Română, Institutul de Lingvistică "Iorgu Iordan", Editura Univers Enciclopedic, 1998.

[2] *Random House Webster's College Dictionary*, Random House New York, Second edition, 1997.

[3] *AAP-6(2006) NATO Glossary Of Terms And Definitions / Glossaire OTAN De Termes Et Définitions*